

SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 020110

PROTOKOLL
2023-12-20
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 23
Mål nr PMÄ 6732-23

RÄTTEN

Hovrättsråden Ulrika Ihrfelt, referent, Magnus Ulriksson och Mattias Pleiner

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Axel Rollbäck

PARTER

Klagande

Soffadirekt Scandinavia AB, 556827-4897
Malmgatan 5n 15 A
602 23 Norrköping

Ombud: Advokaterna E.W. och J.K.

Motpart

Galleri Mikael & Thomas Asplund Aktiebolag , 556412-1969
Sibyllegatan 31
114 42 Stockholm

Ombud: Advokaten H.W. samt jur.kand. M.U. och jur.kand. J.A.

SAKEN

Rättegångskostnad

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och marknadsdomstolens beslut 2023-04-28 i mål PMÄ 18586-22

Galleri Mikael & Thomas Asplund Aktiebolag (Asplund) ansökte vid Patent- och marknadsdomstolen om informationsföreläggande mot Soffadirekt Scandinavia AB (Soffadirekt). Informationsföreläggandet avsåg uppgifter relaterade till det så kallade Ribera-bordet som säljs och marknadsförs av Soffadirekt. Ansökan om

Dok.Id 1994704

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00 E-post: svea.avd2@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 08:00–16:30

informationsföreläggande föranleddes av att Asplund ansåg att Soffadirekt begått intrång i upphovsrätten till det så kallade Palais-bordet som Asplund säljer och marknadsför. Sammanträde hölls efter skriftväxling under vilken det framställdes en begäran från Soffadirekt om att ärendet skulle vilandeförklaras i väntan på avgörande från Patent- och marknadsöverdomstolen avseende det överklagade målet nr PMT 16606-21 (Mio-målet) som också rör upphovsrätten till Palais-bordet. Efter sammanträde meddelade Patent- och marknadsdomstolen beslut vari Soffadirekt vid äventyr av vite förelades att inkomma med uppgifter gällande sin tillverkning och försäljning av Ribera-bordet samt att ersätta Asplund för rättegångskostnader med 824 555 kr jämte ränta.

Soffadirekt har överklagat beslutet gällande rättegångskostnaderna och yrkat att Patent- och marknadsdomstolens beslut ska ändras på så sätt att Soffadirekts skyldighet att ersätta Asplunds rättegångskostnader vid Patent- och marknadsdomstolen sätts ned till 560 000 kr. Soffadirekt har även yrkat ersättning för sina kostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Till stöd för sitt ändringsyrkande har Soffadirekt anfört i huvudsak följande.

- Såvitt avser förprocessuella åtgärder och arbete med upprättande av ansökan om informationsföreläggandet har Asplund redan varit väl insatt i den rättsliga problematiken och med all sannolikhet redan gjort omfattande rättsutredningar eftersom bolaget förde talan i Mio-målet.
- När det gäller skriftväxling i ärendet har Asplunds behövt hantera Soffadirekts yttranden och upprättande av två egna yttranden samt sammanställning över bevisuppgift. När det gäller Soffadirekts inlagor har Asplund själva noterat att de känt igen såväl omständigheter som bevis sedan tidigare. Någon omfattande analys av vad Soffadirekt anfört borde därför inte ha varit nödvändig. Asplunds egna yttranden borde inte heller ha föranlett något större arbete med rättsliga utredningar eftersom Asplund redan varit väl bekanta med de omständigheter och bevis som Soffadirekt anfört.

- En stor del av Asplunds yrkade rättegångskostnader avser förberedelse och deltagande vid sammanträde under cirka fyra timmar. Asplund behandlade sammanträdet som en huvudförhandling, vilket inte var avsikten med sammanträdet. Asplund har dels lagt ned oskäligt mycket tid inför och under sammanträdet, dels utökat syftet med sammanträdet, vilket inte ska belasta Soffadirekt.

Asplund har motsatt sig ändring av Patent- och marknadsdomstolens beslut och begärt ersättning för sina kostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen. Bolaget har i huvudsak anfört följande. Soffadirekts processföring har lett till höga kostnader i ärendet. Det har varit en omfattande skriftväxling och Soffadirekt har åberopat omfattande bevisning. Soffadirekt har dels fyllt målet med en betydande del av det processmaterial som åberopats av svaranden i Mio-målet, dels åberopat omständigheter och bevisning som inte omfattas av nämnda mål. Soffadirekt har också fört en omfattande rättslig argumentation mot upphovsrättsligt skydd för Palais-bordet, trots att domen i Mio-målet har en viss bevisverkan i denna fråga. Soffadirekt har även anfört rättslig argumentation mot att upphovsrättsintrång föreligger. De rättsliga grunderna i Mio-målet har också, i allt väsentligt, åberopats i detta ärende, men även andra omständigheter har gjorts gällande. Det har varit nödvändigt för Asplund att gå igenom Mio-målet och jämföra hur det skiljer sig från detta ärende. Soffadirekt begärde sammanträde i Patent- och marknadsdomstolen trots att ärenden av denna beskaffenhet vanligen avgörs utan sammanträde. Soffadirekt åberopade också muntlig bevisning vid sammanträdet som även omfattade syn. Dessa bevisåtgärder har medfört betydande förberedelsearbete. Asplund har förberett och genomfört sammanträdet i tingsrätten med den omsorg som krävs för tillvaratagande av bolagets rättigheter och i sådan utsträckning som domstolen innan sammanträdet hade efterfrågat. Soffadirekt inkom även en kort tid före sammanträdet med yrkande om vilandeförklaring av ärendet vilket föranledde ytterligare skriftväxling och kostnader. Soffadirekt har behandlat detta ärende som ett mål gällande upphovsrättsintrång.

Efter föredragning fattar Patent- och marknadsöverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2024-01-31)

1. Med ändring av Patent- och marknadsdomstolens beslut punkten 2 förordnar Patent- och marknadsöverdomstolen att Soffadirekt Scandinavia AB ska ersätta Galleri Mikael & Thomas Asplund Aktiebolags rättegångskostnad i Patent- och marknadsdomstolen med 560 000 kr, varav 558 113 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 28 april 2023 till dess betalning sker.
2. Galleri Mikael & Thomas Asplund Aktiebolag ska ersätta Soffiadirekt Scandinavia AB:s rättegångskostnad i Patent- och marknadsöverdomstolen med 70 000 kr avseende ombudsarvode. På beloppet ska ränta betalas enligt 6 § räntelagen från denna dag till dess betalning sker.

Skälen för beslutet

Rättslig reglering

I 7 kap. 53 c § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) anges att om sökanden kan visa sannolika skäl för intrång får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket samma paragraf ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget eller överträdelsen gäller, ett så kallat informationsföreläggande. Bestämmelsen tillkom i syfte att genomföra det så kallade IPRED-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter), även kallat sanktionsdirektivet (se prop. 2008/09:67 s. 129). Genomförandet i svensk rätt går emellertid i vissa hänseenden längre än vad som krävs enligt sanktionsdirektivet (se NJA 2015 s. 605 p. 12). Bestämmelsen i upphovsrättslagen ger rättighetshavaren en självständig rätt till information som gäller, oberoende av om det pågår någon rättegång eller inte. Beviskravet för intrång har också bestämts till ”sannolika skäl” och inte ”styrkt”. (Se prop. 2008/09:67 s. 147 f.) Informationsföreläggande utgör därmed i svensk rätt en säkerhetsåtgärd i syfte att underlätta utredningen av ett intrång (se NJA 2015 s. 605 p. 15 med hänvisning till prop. 2008/09:67 s. 160 f.).

Enligt 32 § lagen (1996:242) om domstolsärenden får domstolen i ett ärende där enskilda är motparter till varandra med tillämpning av bland annat 18 kap. 8 § rättegångsbalken förplikta den ena parten att ersätta den andra parten för dennes kostnader i ärendet. Av lagmotiven till 18 kap. 8 § rättegångsbalken framgår att ersättningen fullt ut ska motsvara partens kostnad, såvitt denna skäligen varit påkallad för tillvaratagande av hans rätt. Avgörande för om kostnaden skäligen varit påkallad är huruvida parten vid tiden för vidtagande av den åtgärd som föranlett kostnaden, haft skäl att anse åtgärden erforderlig (se NJA II 1943 s. 234 och 235).

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 1997 s. 854 uttalat att regleringen i 18 kap. 8 § rättegångsbalken innebär att en kostnad, i den mån den inte är medgiven av motparten, inte kan ersättas utan att den anses skälig med hänsyn till vad den avser. Det är alltså inte tillräckligt att beloppet inte framstår såsom oskäligt. Beträffande kostnad för ombudsarvode är att beakta att ersättningen härför inte – såsom är fallet med ersättning till rättshjälpsbiträde – i första hand skall bestämmas efter nedlagd tid. Sådan ersättning skall bestämmas med hänsyn till bland annat målets beskaffenhet och omfattning samt till den omsorg och skicklighet med vilken arbetet har utförts. Därvid kan även beaktas sådana omständigheter som tvisteföremålets värde och den betydelse som målets utgång i övrigt haft för parten.

I litteraturen har uttalats att särskilt krävande arbete bör honoreras högre än mindre krävande arbete och viss hänsyn bör tas till tvisteföremålets värde. Ju högre tvisteföremålets värde är desto högre blir även ombudets ansvar. (Se Bellander, Rättegångskostnader – Om kostnadsbördan i dispositiva tvistemål (2017, JUNO), under rubriken 11.2.2. Utvecklingen efter RB:s ikraftträdande – praktisk hantering och kriterier för bedömningen med vidare hänvisningar.)

Bedömningen i detta fall

Asplund har i Patent- och marknadsdomstolen behövt visa att sannolika skäl föreligger för att ett intrång begåtts av Soffadirekt i upphovsrätten till Palais-bordet samt att det är proportionerligt att ett informationsföreläggande meddelas mot Soffadirekt. Genom Mio-målet har Asplund varit väl insatta i upphovsrättsliga frågeställningar i förhållande till Palais-bordet. I förevarande ärende kommer detta till uttryck genom att

Asplund genomgående hänvisat till ett stort antal handlingar som åberopats i Mio-målet. Även om omständigheterna i ärendet inte är identiska med dem i Mio-målet, kan det inte bortses från att Asplund måste ha haft stor nytta av den utredning som togs fram för Mio-målet. Soffadirekt har visserligen inkommit med ett omfattande svaromål som varit kostnadsdrivande. Begäran om sammanträde, muntlig bevisning, syn och vilandeförklaring har även medfört att ärendet till viss del kommit att behandlas som ett mål gällande upphovsrättsintrång snarare än en ansökan om informationsföreläggande. Vad som utgör skäliga rättegångskostnader i detta ärende bör dock sättas i relation till informationsföreläggandets funktion, som en ofta förprocessuell åtgärd i syfte att säkra bevisning inför ett kommande mål om intrång. Det rör sig därmed om ett ärende av förhållandevis enkel beskaffenhet. Patent- och marknadsöverdomstolen noterar särskilt att Asplund begärt över 375 000 kr avseende förberedelse för och deltagande vid sammanträdet, som pågick under knappt fyra timmar inklusive pauser. Med den omfattande utredning Asplund haft tillgång till och mot bakgrund av ärendets relativt enkla beskaffenhet framstår det inte som motiverat att vidta åtgärder som motsvarar den höga ersättning Asplund begärt. Ansökan om informationsföreläggande har därtill framställts utan att ett mål pågår mellan parterna och det är därför inte möjligt att grunda en skälighetsbedömning på tvisteföremålets värde eller den betydelse som målets utgång i övrigt har för Asplund. Bolaget har därmed inte visat att skäliga rättegångskostnader i Patent- och marknadsdomstolen uppgår till högre belopp än det som Soffadirekt medgett. Asplunds ersättning för rättegångskostnader i underinstansen ska därför sättas ned till ett belopp om 560 000 kr, varav 558 113 kr avser ombudsarvode.

Rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen

Soffadirekt har fått bifall till sin talan i Patent- och marknadsöverdomstolen och ska därmed av Asplund ersättas för sina rättegångskostnader med skäligt belopp. Av den kostnadsräkning Soffadirekt gett in kan utläsas att en timkostnad tillämpats och att drygt 50 timmars arbete lagts ner i Patent- och marknadsöverdomstolen. Ärendet, som handlagts skriftligen, har pågått i Patent- och marknadsöverdomstolen i drygt sju månader, men Soffadirekt har inkommit med endast två skrifter. Överklagandet har endast rört rättegångskostnader och ärendet har alltså inte omfattat några komplicerade rätts- eller bevisfrågor. Sammantaget framstår den av Soffadirekt yrkade ersättningen

inte som skälig. Patent- och marknadsöverdomstolen bedömer att skälig ersättning för ombudsarvode inte överstiger 70 000 kr varför denna ersättning ska tillerkännas Soffadirekt avseende rättegångskostnader här. Beloppet ska, i enlighet med 18 kap. 8 § andra stycket rättegångsbalken, innefatta ränta oaktat att Soffadirekt inte yrkat detta.

Överklagande

Det saknas skäl att göra undantag från huvudregeln att Patent- och marknadsöverdomstolens beslut inte får överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen, 2016:188, om patent- och marknadsdomstolar). Detta beslut får därför inte överklagas.

Axel Rollbäck

Protokollet uppvisat/